

”Lännen lokarin jäljet” Pohjois-Irlannissa

Peräseinäjoen kunta käynnisti vuoden 2003 alussa Etelä-Pohjanmaan TE-keskuksen rahoittaman ”Lännen lokarin jäljet” -hankkeen, jossa pääyhteistyökumppanina on Siirtolaisuusinstituutti. Hankkeeseen sisältyy suunnittelu- ja kehittämistoimia, jotka johtavat myöhemmin investointeihin, ja sen pääasiallisena tavoitteena on Suomen Siirtolaisuuskeskuksen ympärille suunnitellun kulttuuri- ja vapaa-aikakeskuksen rakentaminen.

”Lännen lokarin jäljet” -hankkeen työryhmän jäsenistä Peräseinäjoen kunnanjohtaja Pekka Perttula ja elinkeinoasiamies Jukka Pajunen, hankkeen projektipäällikkö Eija Kätkä, konsultti Jyrki Kangas, Seinäjoen kaupungin luottamusmiehet Martti Pajulammi, Jarmo Lamminmäki ja Seppo Perkiö sekä Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskuksen vs. aluepäällikkö Tuula Koskimies-Hautaniemi vierailivat 2.–3.5.2003 Pohjois-Irlannissa, Omaghin kaupungissa sijaitsevassa siirtolaisuuskeskuksessa, the Centre for Migration Studies at the Ulster-American Folk Parkissa (CMS).

Matkan tarkoituksena oli tutustua jo toiminnassa olevan siirtolaisuuskeskuksen toimintoihin, asiakasryhmiin, palveluihin ja rahoitus pohjaan sekä luoda toimivat ja luottamukselliset kontaktit sen henkilökuntaan.

Perjantaina 2.5. ajoimme Dublinin lentokentältä CMS:iin. Laitoksen kirjastossa meitä oli vastaanottamassa laitoksen lehtori ja kehittämisvirkaileja Patrick Fitzgerald, vanhempi kirjastoapulainen Christine Johnston, kirjastoapulainen Belinda Mahaffy, Ulster-American Folk Parkin hallintovirkailija Peter Kelly sekä museon intendentti Philip Mowat. Lauantaina 3.5. tapasimme CMS:n johtaja Brian Lambkinin sekä Pohjois-Irlannin museoiden ja gallerioiden hallintojohtaja John Gilmourin.

Ulster-American Folk Park on perustettu Omaghiin v. 1976. Folk Parkin perustamiseen saatiin varat lahjoituksena Omaghista lähteneeltä Thomas Mellonin perheeltä sekä valtiolta. Thomas Mellon oli 5-vuotias muuttaessaan vanhempiensa mukana Pennsylvaniasta ja hänen jälkeläisensä ovat olleet aktiivisesti vaikuttamassa siirtolaisuuskeskuksen aikaansaamiseksi. Siirtolaisuuskeskus palvelee kansainvälisenä insti-

tuutiona Irlannin siirtolaisuuden tutkimisessa sekä kotimaassa että ympäri maailmaa.

Vuonna 1998 perustetussa CMS:ssä sijaitsevat tutkijakirjasto sekä tiedostot, jotka tarjoavat apua opiskelijoille, opettajille ja suurelle yleisölle. Kokoelmat sisältävät mm. siirtolaisuuteen liittyvää kirjallisuutta, karttoja, sanomalehtiä jne. Kirjasto on panostettu erityisesti digitalisoituun järjestelmään. Sen päätteillä oli vuosina 2001–2002 kävijöitä 1235; suurin osa Pohjois-Amerikasta (714) ja Irlannista (285). Arkistoissa on digitalisoitu mm. siirtolaisten kirjeitä ja sanomalehtiartikkeleita. Alueella olevassa museossa on myös Irlannin asutuksesta ja siirtolaisuudesta kertova pysyvä näyttely, museokauppa, ravintola ja sen yhteydessä hotelli, jossa on 30 vuodepaikkaa.

Ulster-American Folk Park on yksi Irlannin saaren suurimmista turistikohdeista. Vuosittainen kävijämäärä on n. 140 000, joista erilaisia koululais- ja opiskelijakäyntejä n. 40 000. Siellä järjestetään jatkuvasti erilai-

Welcome to Ulster America Folk Park! – Jukka Pajunen.

Vasemmalta Brian Lambkin, Jyrki Kangas, Tuula Koskimies-Hautaniemi, Eija Kätikä, Pekka Perttula, Martti Pajulammi, Jarmo Lamminmäki ja John Gilmour; edessä Seppo Perkiö. – *Jukka Pajunen.*

sia tapahtumia ja juhlia sekä omin voimin että yhteistyössä esim. Omaghin kaupungin kanssa.

Tapahtumista mainittakoon maaliskuussa järjestetty The Emigrant's Return sekä St. Patrick's Celebrations, huhtikuussa Easter Celebrations ja toukokuussa Music on the Move -tapahtuma. Syksyllä on 12th Annual Appalachian & Bluesgrass Music Festival ja suosittu Halloween-juhla, joka on usein loppuunmyyty.

Folk Parkissa järjestetään koululaisille ja opiskelijoille vuoden aikana monenlaista opetus- ja workshop-ohjelmaa. Esimerkiksi Winter Workshop-ohjelma on jaettu kolmeen osaan: Old World Workshops, Street Workshops ja New World Workshops. Old World Workshop tutustuttaa perinteisiin, vanhoihin irlantilaisiin miesten ja naisten töihin: siivoamiseen, pyykin pesemiseen, kehräämiseen, sepän pajassa takomiseen jne. Street Workshopin töitä on puolestaan mm. työskentely apteekissa ja posti- tai laivapoikana. New World Workshopin työt ovat Pohjois-Amerikan siirtolaisten töitä: koululaiset saavat leipoa maissijauhoista omenapannukakkuja, kastaa kynttilöitä, savustaa lihaa tai kalaa ja tehdä puukäsitöitä.

CMS saa toimintaansa valtiolta avustusta noin 60% ja Scotch Irish Trustilta n. 30%. Oma varainhankinta kattaa budjetin tulopuolelta n. 10%. Vuoden 2002 tilinpäätöksessä laitoksen tuloslaskelman loppu-

summa oli 138,708 £. Palkkakustannukset olivat n. 86,500 £. Henkilökuntaa on yli 70 henkeä, joista osa työskentelee vain turistikaudella tai on osa-aikaisia.

Suuri elämys oli kiertää koko laaja Folk Parkin kierros. Kierros alkaa tyypillisestä irlantilaisesta, vanhasta, yksihuoneisesta kivituvasta ja päättyy monien elämysten kautta Amerikkaan. Muutos vanhasta maailmasta uuteen on esitetty todella huolellisesti ja mielenkiintoisesti. Oli mukava astua ulkoa sateesta lämpimän takkatulen ääreen ja maistaa juuri paistettua leipää tai pannukakkua. Folk Parkin alueen laajuus, rakennusten erinomainen kunto sekä irlantilainen kumpuileva maisema hämmästyttivät meitä.

Monessa suhteessa se, mitä aiomme Peräseinäjoella rakentaa, on modernimpaa ja toteutetaan virtuaalisesti. Toisaalta erinomaisesti toimivien arkistojen ja tiedostojen esittely sai kuuntelijan vähän kateelliseksi. Arkistotietojemme digitalisointi ja eri arkistojen verkostoituminen olisi saatava nopeasti käyntiin. Sillä voisimme palvelulla asiakkaitamme kokonaisvaltaisemmin. Samoin yhteistyö opetusalan kanssa on tulevaisuutta, johon pitää panostaa. Asiakassegmentin valinta on tärkeä. Uskon, että kuten Pohjois-Irlannissa, niin meilläkin pääosa kävijöistä tulee olemaan kotimaan perhematkailijoita.

Tuula Koskimies-Hautaniemi

Konferenssimatka Australiaan

Australian-matkani 15.5.–9.3. ensisijaisena tarkoituksena oli osallistua Sydneyn yliopistossa järjestettyyn konferenssiin. Esitelmäni aiheena oli Suomen ja Euroopan muuttoliikkeet. Samalla matkalla pidin luennon Venäjän muuttoliikkeistä uudessa Europe Centressä, Australian Kansallisessa Yliopistossa Canberrassa.

Vierailin myös Australian siirtolaisvirastossa Canberrassa etsimässä uusimmat tiedot maan siirtolaisuudesta ja maahanmuuttopoliitikasta. Välipäivinä kävin Wollongongissa tapaamassa Martti Jukkola, joka on jo koonnut esineistöä Peräseinäjoelle Pohjanmaalle suunniteltuun siirtolaisusmuseoon. Ongelmana on vielä saada tavarat Suomeen. Myös haastattelu- ja kuva-aineistoa kertyi matkani aikana entiseen tapaan. Australiansuomalaisten ensimmäinen sukupolvi alkaa olla jo ikääntynyttä väkeä, ja jälkeläiset ovat useimmiten australialaistuneita.

Näin Canberrassa tammikuussa riehuneen maastopalon jäljet. Kauniit metsät olivat tuhoutuneet ja noin 500 omakotitaloa paloi, niiden joukossa myös monien australiansuomalaisten kodit. Australia on aina matkan arvoinen eikä sinne kannata lähteä paria viikkoa lyhyemmäksi ajaksi. Tärkeätä on pitää yhteyttä Australian tiedeyhteisöön sekä kaukana oleviin suomalaisiin siirtolaisiin.

Olavi Koivukangas

Kuvatekstit ylhäältä:

Suurlähettiläs Anneli Puura-Märkälä (edessä vasemmalla) oli kutsunut Canberran suurlähetystöön paikallisia suomalaisia vierailuni johdosta.

Lahjoitin Siirtolaisuusinstituutin viirin Canberran Europe Centerin johtajalle, professori Elim Papadakisille.

Martti Jukkola Wollongongista on luvannut lahjoittaa Peräseinäjoelle suunniteltuun siirtolaismuseoon vanhan työautonsa, "Sauna"-rekisterikilvellisen Volvon.

